

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معنویت و مسئولیت

گفتار اول: معنویت و ظرفیت ایمانی فرماندهان و مدیران

رهنمودهایی از رهبر معظم انقلاب اسلامی
حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

با همکاری:

معاونت تربیت و آموزش عقیدتی
حوزه نمایندگی ولی فقیه در سپاه

۱۳۵۷

مرکز امامت

رهنمودهایی از رهبر معظم انقلاب اسلامی
حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

عنوان: معنویت و مسؤولیت (معنویت و ظرفیت ایمان فرماندهان و مدیران)

به کوشش: اکبر محمدعلی زاده

با همکاری: معاونت تربیت و آموزش عقیدتی حوزه نمایندگی ولی فقیه در سپاه

حروفچینی و صفحه‌آرایی: معاونت پژوهش مرکز امامت

ناشر: مرکز چاپ سپاه

محل نشر: تهران

چاپ: بهار ۱۳۹۰

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

کلیه حقوق، اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس
از این اثر برای مرکز امامت محفوظ است.

مرکز امامت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی: تلفن: ۰۲۱-۷۷۱۰۴۹۶۱
نمابر: ۰۲۱-۷۷۱۰۴۹۶۹ (www.emamatealavi.com)

معنویت و خودسازی را از خودمان شروع کنیم

برای اینکه بتوانیم در بدنه‌ی سپاه و زیرمجموعه‌های خود تأثیرگذار باشیم، باید معنویت و خودسازی را از خودمان شروع کنیم؛ این کار هم تکلیف سازمانی و هم تکلیف شرعی برای هر فرد مؤمن است. ضمن آنکه جاری و ساری نمودن معنویت در همه‌ی سطوح و بخش‌های سپاه که امروز با همکاری و همدلی روحانیت معزز و مجموعه‌ی حوزه‌ی محترم نمایندگی ولی فقیه در سپاه آن را دنبال می‌کنیم، از جمله کارهایی است که نمی‌توان انتظار داشت از بالا به پایین محقق شود، بلکه آحاد پاسداران باید در این زمینه تلاش جهادگونه داشته باشند.

فرمانده محترم کل سپاه
۲۳ تیرماه ۱۳۸۹

**فرماندهان و مدیران،
مخاطب اصلی فرمایشات
مقام عظمای ولایت**

مگر ما سپاه پاسداران را تحت امر
مقام عظمای ولایت نمی‌دانیم؟ مگر
ایشان را نایب بر حق امام زمان (عج)
نمی‌دانیم؟ اینها بارِ معنایی بسیار
بالایی دارند، وقتی مقام معظم رهبری
را فرمانده مستقیم خود می‌دانیم و
خودمان را سرباز ولایت تلقی می‌کنیم،
چگونه می‌توانیم در مقابل تدابیر،
انتظارات و خواسته‌های مکرر و
پی‌درپی ایشان از سپاه بی‌تفاوت
باشیم؟! این گناه بزرگی است و ما
مجاز به انجام چنین کاری نیستیم! لذا
همه‌ی ما (فرماندهان، مدیران و آحاد
پاسداران) مخاطب فرمایشات مقام
معظم رهبری هستیم، البته فرماندهان
و مدیران در سطوح بالاتر،
مسئولیت‌شان سنگین‌تر است.

فرمانده محترم کل سپاه
۲۳ تیرماه ۱۳۸۹

فهرست

عنوان	صفحه
پیشگفتار	۱۱
فصل اول: معنویت و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	۱۵
معنویت، روح و حقیقت سپاه پاسداران	۱۶
ایمان و معنویت، مؤلفه‌های اصلی توانایی و	۱۸
شاکله‌ی معنوی سپاه	۱۹
مسئولیت در سپاه، یک موهبت الهی است	۲۲
دست‌آوردهای سپاه، حاصل ایمان و آگاهی است	۲۳
کارآیی سپاه، نتیجه‌ی پیوند عناصر معنوی	۲۴
بعد معنوی، متمایزکننده‌ی سپاه از سایر نیروهای	۲۵
ایمان و تقوا، عامل موفقیت سپاه در دوران دفاع	۲۶
ذخیره‌ی معنوی سپاه و ضرورت تقویت آن	۲۷
کم کردن قدرت معنوی سپاه، هدف استکبار	۲۹
فصل دوم: معنویت و فرماندهان و مدیران	۳۳
فرماندهان به‌عنوان قلّه‌های معنویت	۳۴
تعمیق ایمان، تداوم همت و سرریز کردن معنویت	۳۵

- فرمانده باید رهبر و الگوی ایمانی زیردستان ۳۶
- ایمان، معیار اول فرمانده نظامی ۳۷
- مدیران و مسؤولان، الگوی ایمانی جامعه ۳۸
- ظرفیت ایمانی فرماندهان متناسب با مسؤولیت ۳۹
- مسؤولیت، امانت الهی ۳۹
- تقویت ایمان، مقدم بر افزایش معلومات دینی ۴۰
- فرماندهی، یک امر معنوی است ۴۱
- فرماندهی و ضرورت همراهی آن با معنویت ۴۲
- فرماندهان سپاه باید بر قرآن مسلط باشند ۴۳
- برادر سپاهی باید نمازش را با ذکر و حال بخواند ۴۵
- تقویت ایمان آگاهانه، نیاز درجه‌ی اول ۴۵
- عروج معنوی فرماندهان و مسؤولان ۴۶
- فرمانده، الگوی صفات والای انسانی و معنوی ۴۷
- سهم فرماندهان در ارتقای معنوی و فرهنگی سپاه ۴۸
- فصل سوم: معنویت و آثار و نتایج آن ۵۱**
- آمادگی‌های معنوی، مقدم بر آمادگی‌های رزمی ۵۲
- آثار کاهش ذخیره‌ی معنوی در وجود انسان ۵۳
- قدرت واقعی انسان، قدرت معنوی اوست ۵۳
- نقش ایمان و معنویت در افزایش کارآیی انسان ۵۴
- ایمان آگاهانه، عامل تلاش، رشادت و عزت انسان ۵۵
- مبارزه با جاذبه‌های نفسانی، لازمه‌ی تعالی معنوی ۵۶

معنویت، لازمه‌ی تحقق اهداف و آرمان‌ها	۵۸
تکیه بر ایمان، عامل پیروزی در صحنه‌های مختلف	۵۹
تضعیف ایمان و آرمان‌های الهی و معنوی راه	۶۰
عوامل مادی و معنوی قدرت و	۶۱
قدرت معنوی عامل پیروزی ملت ایران و	۶۲
معنویت و ایمان، عامل اصلی ترس دشمنان	۶۳
فهرست منابع	۶۷

پیشگفتار

(إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا)

«خداوند به شما فرمان می‌دهد که امانت‌ها را به صاحبانشان

باز گردانید» **سوره‌ی مبارکه‌ی النساء، آیه‌ی ۵۸**

یکی از صلاحیت‌های اساسی فرماندهان و مدیران در الگوی مدیریتی و حکومت‌داری اسلام، برخورداری از بنیه‌ی معنوی و ظرفیت ایمانی متناسب با مسؤولیت است. مسؤولان نظام مقدس جمهوری اسلامی به‌ویژه نهادهای برآمده از بطن انقلاب همچون، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی باید به قدر ثقل کاری که به آنها محول می‌شود از ویژگی‌ها و شایستگی‌های اعتقادی و معنوی برخوردار باشند؛ یعنی به فرمایش مقام عظمای ولایت، بنیه‌ی معنوی مسؤولان نظام اسلامی باید به اندازه‌ای باشد که از آنها به بدنه و زیردستان سرریز شود. البته این بدان معنا نیست که هیچ فردی در سطوح پایین‌تر نمی‌تواند و نمی‌بایستی از لحاظ معنوی از سطوح بالاتر برخوردار و حتی بیشتر باشد، بلکه بدان مفهوم است که هر سطحی، نیاز به حداقل معنویّت

دارد که بدون آن، انجام صحیح و مستمر مسؤولیت ممکن نیست. این ظرفیت و بار مبنای معنویت و ایمان در طول سال‌های انقلاب و دفاع مقدس در بسیاری از فرماندهان و رزمندگان دیده شد و صحنه‌های ناب شجاعت مخلصانه و عارفانه و معجزه‌ی کارآیی معنویت و ایمان در عصر مادی‌گری را به تصویر کشانده و در برابر دیدگان دنیا قرار داد.

این مبحث، مجموعه‌ای از بیانات و فرمایشات رسا و گویای سگاندار انقلاب اسلامی و نایب خمینی کبیر¹، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) می‌باشد که خطاب به مسؤولان نظام، فرماندهان و مدیران نیروهای مسلح و به ویژه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در باب اهمیت و جایگاه معنویت و ایمان بیان شده است که در قالب سه بخش زیر سازماندهی و تقدیم می‌گردد.

الف) معنویت و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛

ب) معنویت و فرمانده و مدیران؛

ج) معنویت و آثار و نتایج آن.

امید است فرماندهان و مدیران گرانقدر و ولایتمدار ایران اسلامی و سپاه عزیز، از این فرمایشات در جهت اداره‌ی مسؤولیت‌های محوله بهره‌برداری کافی و لازم را ببرند.

معاونت پژوهش مرکز امامت

خرداد ماه ۱۳۹۰

فصل اوّل

معنویّت

و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

فصل اوّل

معنویت و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نهاد و شجره‌ی طیّبه‌ای بود که در درون اعتقادات، اندیشه و باور انسان‌ها ریشه نموده و از درون این سرزمین رشد پیدا کرد؛ اینها خصوصیات منحصر به فرد سپاه است لذا شناخت عمیق جوهره‌ی معنوی، روح اعتقادی و باورها و ارزش‌های این نهاد مقدس برای ما اهمیت خیلی زیادی دارد.

سپاه، نهالی بود که توسط حضرت امام 1 کاشته شد، بنای این شجره‌ی طیّبه بر تقوا استوار بود، می‌توان آن را مصداق آیه‌ی مبارکه‌ی سوره‌ی توبه تلقی کرد که می‌فرماید: (لَمَسْجِدٍ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ)^۱؛ این مسجدی است که از ابتدا بر پایه‌ی تقوا بنا نهاده شده است و شایسته‌ی اقامه‌ی نماز است (فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا)^۲؛ درون این مسجد،

^۱ - سوره‌ی توبه، آیه‌ی ۱۰۸

^۲ - همان

مردانی زندگی می‌کنند که پاکیزگی را دوست دارند (وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ)^۱ و خداوند این انسان‌های پاکیزه را دوست دارد. بنابراین، سپاه از همان ابتدا بر طهارت و پاکیزگی و بر تقوا بنا نهاده شده است. در این بخش، گزیده‌ای از بیانات رهبر عظم‌الشأن انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در خصوص هویت واقعی سپاه پاسداران که همانا «معنویت» می‌باشد، تقدیم می‌گردد.

معنویت، روح و حقیقت سپاه پاسداران

رهبر معظم انقلاب اسلامی، ماهیت واقعی این نهاد مقدس و انقلابی را این‌گونه ترسیم می‌نمایند:

«من اصرار دارم که شما عزیزان پاسدار در هر جا هستید، روح و حقیقت مسأله‌ی پاسداری و سپاه پاسداران را مورد توجه قرار دهید. در ایجاد سپاه پاسداران، فقط این نبود که نظام می‌خواهد از نو یک نیروی مسلح درست کند، مسأله تنها به این‌جا ختم نمی‌شد، مسأله از این هم بالاتر بود. مسأله این بود که در یک تشکیلات نظامی که به‌وسیله‌ی انقلاب به‌وجود می‌آمد، فکر و عقیده و ایمان؛ یعنی عامل معنوی

^۱ - همان

قدرت، در تمام اجزا رعایت و لحاظ شود و تا آن جا که ممکن بود، این کار شد. اساس قضیه این بود، وَاَلَا سپاه پاسداران بعد از آن که به وجود آمد، کسانی که آن را نمی خواستند، بارها تا مرز انحلالش بردند و به انزوایش انداختند؛ نسبت به آن بی اعتنایی کردند و به آن امکانات ندادند؛ بارها از آن بدگویی کردند، اما سپاه ماند و می ماند. این گونه پایه ی مستحکمی می ماند؛ چرا؟ چون عامل معنوی قدرت در درون این سازمان به طور وافر وجود داشته است و امروز هم وجود دارد.

آن عامل معنوی قدرت چیست؟ اعتقاد، ایمان، اخلاص، مجاهدت برای ادای تکلیف، مجاهدت برای خدا، مجاهدت منهای درآمدِ مادیِ آن مجاهدت و تلاش. اینها مهم است؛ اینهاست که یک مجموعه و یک نظام را حفظ می کند. در اصل انقلاب هم همین معنا بود و امروز هم هست. نباید به بعضی از ظواهری که مخالفان اصل نظام سعی می کنند آنها را درشت و پر رنگ و رنگ آمیزی کنند و نسبت به آنها مبالغه نمایند، فریب خورد. حقیقت قضیه، وجود ایمان است».^(۱)

^۱ - مقام معظم رهبری در دیدار فرماندهان و پاسداران در روز پاسدار،

ایمان و معنویت، مؤلفه‌های اصلی توانایی و هویت سپاه

«ایمان هم جزو آن مایه‌های اصلی هویت سپاه است. سپاه براساس ایمان به وجود آمده است؛ ایمان به اسلام، ایمان به دست مقتدر اسلام برای نجات جوامع بشری، ایمان به دست با قدرت اسلام برای اثرگذاری در همه‌ی شؤون عالم، ایمان به توانایی اسلام بر اداره‌ی همه‌ی امور مادی و معنوی اجتماعات بشری؛ ایمانی که در زمینه‌ی اساسی‌ترین مسایل انسان دارای حرف و دارای رأی است؛ رأی‌های اثبات شده، قابل دفاع در همه‌ی مجامع جهانی و در آفاق اندیشه‌ی بشری. همین نکته است که آن مجموعه‌ی کمین گرفته در مقابل نظام اسلامی را به شدت برآشفته می‌کند و نمی‌دانند چه کار کنند».^(۱)

ایشان در جمع رزمندگان و فرماندهان شرکت کننده در مانور بزرگ عاشورا، ایمان را عامل اصلی قدرت سپاه معرفی می‌نمایند. «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، این توانایی و قدرت را پیدا کرده که در مدتی بسیار کوتاه، حضوری همه‌جانبه و قوی در نقطه‌ی مورد نظر داشته است. این، مایه‌ی افتخار است. این، به برکت ایمان و

^۱ - مقام معظم رهبری در مجمع بزرگ فرماندهان سپاه، ۷۹/۶/۲۶.

در سایه‌ی اراده‌ای است که از عشق و ایمان
برمی‌خیزد».^(۱)

شاکله‌ی معنوی سپاه

رهبر معظم انقلاب اسلامی در نوزدهمین مجمع
سراسری فرماندهان و مسؤولان سپاه، خطاب به جمع
حاضر در حسینیه‌ی امام خمینی ۱ با استفاده از
مناجات شریف شعبانیه، اضلاع اصلی شاکله‌ی معنوی
سپاه را این‌گونه ترسیم می‌نمایند: «اساس شاکله‌ی
معنوی سپاه این جوهری است؛ این شاکله‌ی معنوی که
عرض می‌کنیم، فراتر از شکل سازمانی و ترکیب‌های
عرفی و ظاهری است؛ دستگاه‌های مختلف، سازمان‌های
مختلف هر کدام مثل انسان‌ها یک شاکله‌ی ظاهری
دارند (اندام، قواره، شکل و نسبشان) و یک شکل
باطنی (شکل معنوی که شخصیت هر انسانی در واقع
به آن شاکله‌ی معنوی است) سازمان‌ها هم
همین‌جورند. هویت حقیقی این سازمان‌ها با آن
شاکله‌ی معنوی است؛ آنچه که من در اضلاع اصلی
شاکله‌ی معنوی سپاه به‌نظرم رسید عبارتست از:

^۱ - رهبر معظم انقلاب اسلامی، مانور عظیم عاشورا.

دل‌های مشتاق، زبان‌های صادق و نگاه‌های حق‌بین و
حق‌شناس. اینها سه عنصر اصلی هستند.

شاکله‌ی معنوی سپاه از دیدگاه مقام معظم رهبری

این شاکله‌ی اصلی سپاه، همان چیزی است که در این
مناجات شریف و کم‌نظیر که در روزهای شعبان و ماه
شعبان وارد شده و مستحب است خوانده شود «إِلَهِي
هَبْ لِي قَلْبًا يُّدْنِيهِ مِنْكَ شَوْقُهُ»؛ دلی به من بده که
اشتیاق آن دل (آتش شوقی که در آن دل هست) مرا
به تو نزدیک کند. «وَلِسَانًا يُرْفَعُ إِلَيْكَ صِدْقُهُ»؛ زبانی به
من بده که صداقت و راستگویی آن مرا به تو نزدیک
کند، بالا ببرد؛ [یعنی] زبان راستگو (رِجَالٌ صَدَقُوا مَا
عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ)؛^(۱) پیمانی که بستند، راست گفتند و

^۱ - مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا؛ یعنی از مؤمنان مردانی هستند که به پیمانی که با خدا بسته بودند وفا کردند، بعضی بر سر پیمان

صادق بودند. در این پیمان، این لسان صادق به این است که وقتی می‌گویند: ما پاسداریم، ما در راهیم، این گفتار با عمل آنها، با نیت آنها و همت آنها همراه باشد، این همان چیزی است که در قرآن با این عظمت از آن یاد می‌کند «فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ» این مردان با یک چنین زبان صادق، بعضی رفتند، بعضی هم هستند و همان راه را دارند می‌روند و همین‌طور تاریخ در این حرکت روز به روز و سال به سال، قرن به قرن خود، انسان‌های صادق را به بار می‌آورد و پرورش می‌دهد و ارایه می‌دهد. وقتی این جور زبان صادقی وجود داشت، آن وقت همین‌طور که در این دعای شریف هست «يُرْفَعُ إِلَيْكَ صِدْقُهُ» صدق این زمان به سوی تو حرکت کند، رفعت پیدا کند، این همانی است که در قرآن کریم می‌فرماید: (إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ).^(۱) در این آیات، تدبّر کنید، سخن طیب به سوی خدا بالا می‌رود، حرکت می‌کند، عمل صالح انسان هم کمک می‌کند به این ارتفاع، به

خویش جان باختند و بعضی چشم به راهند و هیچ پیمان خود دگرگون نکرده‌اند. (سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۲۳).

۱ - مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ هر کس سربلندی می‌خواهد سربلندی یکسره از آن خداست سخنان پاکیزه به سوی او بالا می‌رود و کار شایسته به آن رفعت می‌بخشد. (سوره‌ی فاطر، آیه‌ی ۱۰)

این رفعت این لسان صادق. بعد «وَنَظَرًا يُقَرِّبُهُ مِنْكَ حَقُّهُ»؛ نگاهی که حقانیت او را به تو نزدیک می‌کند، نگاهی که حق را می‌شناسد، حق را می‌بیند و آن را تشخیص می‌دهد؛ بعضی ممکن است متدین هم باشند، اما وقتی که فرض بفرمایید یک تجاوز عظیم مرزی مثل آنچه که در دوران هشت ساله پیش بیاید، احساس تکلیف نکنند، موقعیت را نشناسند، بعضی هستند که می‌فهمند چه اتفاقی دارد می‌افتد... این شاکله‌ی معنوی سپاه است، سپاه با این شاکله‌ی معنوی به وجود آمد و خلق شد، هیچ کس سپاه را خلق نکرد، سپاه مثل یک چشمه جوشید...»^(۱)

مسئولیت در سپاه، یک موهبت الهی است

مسئولیت در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی که همانا اعمال فرماندهی و مدیریت در راستای حفظ انقلاب اسلامی و دست‌آوردهای آن می‌باشد، یکی از نعمت‌های بزرگی است که خداوند متعال به پاسداران عنایت فرموده است. مقام معظم رهبری این مسئولیت را یک موهبت الهی دانسته و از آن به عنوان توفیق بزرگ یاد می‌کنند.

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، دیدار با فرماندهان سپاه، تاریخ ۸۹/۴/۲۳.

«برادران عزیز! مسؤولیت در مجموعه‌ی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را یک موهبت الهی بدانید. توفیق بزرگی است که انسان در هنگامی که دین خدا و متدینین به این دین، نیاز و موقعیت حساسی دارند، از امکان و استعداد خود به بهترین وجه استفاده کند. این توفیق را از خدا بدانید؛ او را شکر بگویید و آن را برای خودتان حفظ کنید. هر کدام از شما در هر جا که هستید، همان جا را مقام کسب رضای الهی به حساب آورید و این چیزی است که بندگان صالح خدا همیشه دنبال آن بوده‌اند».^(۱)

دست‌آوردهای سپاه، حاصل ایمان و آگاهی است

فرمانده معظم کل قوا ضمن تشریح و تبیین نحوه و فرآیند تکوین و شکل‌گیری سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و خدمات و موفقیت‌های آن نهال سرسبز انقلاب عظیم اسلامی ایران، موفقیت‌های به‌دست آمده را مرهون دو پایه‌ی اساسی ایمان و آگاهی دانسته و در این خصوص می‌فرمایند: «سپاه پاسداران یک

^۱ - مقام معظم رهبری در دیدار مسؤولان نمایندگی ولی فقیه در سپاه،

مجموعه‌ی بشریِ کارآمد است که براساس ایمان و آگاهی به وجود آمده است. همه‌ی آنچه که از برکات بر این مترتب می‌شود، مال همین دو پایه‌ی ایمان و آگاهی است... جنگ تحمیلی هم هنوز شروع نشده بود که سپاه پاسداران شکل گرفت؛ نطفه بست؛ نهال سرسبز و کوچکی بیرون آمده، اما استقامت و استحکام خودش را از همان اوّل نشان داد. جنگ تحمیلی وسیله‌ای شد تا این هسته‌ی سالم، درست، به قاعده روییده، بتواند از همه‌ی امکانات موافق و مخالف استفاده کند. حتی از مخالفت‌ها هم استفاده کرد و خود را تقویت کرد و شد یک سازمان رزمیِ کارآمد».^(۱)

کارآیی سپاه، نتیجه‌ی پیوند عناصر معنوی و سازمانی

اشرافیت کامل مقام معظم رهبری به نیروهای مسلح و به‌ویژه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بر کسی پوشیده نیست. ایشان در بیانی ضمن اشاره به موفقیت‌ها و پیروزی‌های پاسداران عزیر، کارآیی این نهاد انقلابی را حاصل بهره‌مندی از عنصر معنوی، سازمانی و نظامی بیان می‌کنند.

^۱ - بیانات مقام معظم رهبری در مجمع بزرگ فرماندهان سپاه، ۷۹/۶/۲۶

«شما فرماندهان و عناصر و افراد و مجموعه‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛ چه در نیروی زمینی، که امروز به‌حمدالله توفیق پیدا کردیم بار دیگر از این مرکز بازدید کنیم و چه در نیروهای دیگر، همت خود را بر این بگذارید که هویت سپاه را که ایمان و عزم و عشق و صمیمیت است، همچنان حفظ کنید. همان‌طور که تا امروز سپاه توانسته عناصر معنوی را با عناصر سازمانی و نظامی لازم و مدرن پیوند بزند و نظم لازم، سازماندهی خوب، ابزارهای پیشرفته، نگهداری، تولید و آموزش در سطوح مختلف را هم تأمین کند، بعد از این نیز باید این راه موفق را دنبال کند. همه‌ی آنچه را که برشمردیم، بدون آن عناصر اصلی، کارآیی بسیار کمی خواهد داشت. آن عشق و ایمان و معرفت روشن‌بینانه و آگاهانه را همراه کنید با این سازماندهی‌ها، آمادگی‌های رزمی، نگهداری‌های هوشمندانه‌ی ابزارهای نظامی، و آمادگی برای به‌کارگیری آنها».^(۱)

بعد معنوی، متمایزکننده‌ی سپاه از سایر نیروهای مسلح

«باید به معنای حقیقی کلمه، سپاه را تقویت کرد. این یک تکلیفی است که هم برگردن شما و هم بر عهده‌ی

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، ۱۳۸۳/۱۲/۱۹.

من است به بعد معنوی؛ یعنی روحیه، فکر، اعتماد، اخلاص و همان چیزهایی که سپاه را از بقیه‌ی نیروهای مسلح متمایز می‌کند و اگر آنها را از او بگیریم، معنایش این است که سپاه را نداریم، باید توجه کرد همچنین سازماندهی اداری و نظامی و سلسله مراتب فرماندهی و استحکام مدیریت و توانایی های علمی و رزمی و ابزار و سایر چیزهایی که لازم است، باید جدی گرفت.

شما برادران فرمانده، بنیه‌ی سپاه را هر چه می‌توانید تقویت کنید و هر کدام از شما بالاتر هستید در این زمینه بیشتر موظف و مسؤولید، البته تقویت بنیه‌ی سپاه به آموزش و تجهیزات و سازماندهی و انضباط و همین چیزهایی که همیشه ما سفارش می‌کنیم، اما بالاتر از همه‌ی اینها معنویت است. فرماندهان و مدیران را به رعایت سه امر تعمیق، دوام و سرریز کردن ایمان و معنویت خود برانگیزانید».^(۱)

ایمان و تقوا، عامل موفقیت سپاه در دوران دفاع مقدس

رهبر معظم انقلاب اسلامی، پیروزی‌های سپاه در طول هشت سال دفاع مقدس و جنگ تحمیلی را حاصل

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، در دیدار با فرماندهان و مدیران سپاه، ۱۳۶۸/۴/۱۹

ایمان و تقوای عناصر سپاه و فرماندهان آن دانسته و در این خصوص می‌فرمایند:

«... برادران! شماها به خاطر ایمان و تقوایتان بود که موفق شدید، این حقیقت قضیه است دیگر، وَاَلَا شماها که اول وارد میدان جنگ شدید، کلاس‌های نظامی را ندیده بودید. ایمان و تقوا به شما شجاعت داد، به شما عدم ترس از مرگ داد، به شما شهادت طلبی داد، وارد میدان شدید، میدان شد برای شما دانشگاه و آمدید بالا؛ قضیه این است دیگر، بعضی از فرماندهان لشگرهای ما بسیجی بودند رفتند جبهه. آدم الان نگاه می‌کند واقعاً یک چهره‌ی نظامی برجسته را در مقابل خودش می‌بیند. هشت سال توی میدان جنگ مانده، شده فرمانده لشگر، اما اگر دین نداشت، تقوا نداشت به این جا نمی‌رسید، ممکن نبود... این دینداری را حفظ کنید توی سپاه برادران، این چیز مهمی است ممکن است به نظر ساده بیاید».^(۱)

ذخیره‌ی معنوی سپاه و ضرورت تقویت آن

«بنیه‌ی معنوی سپاه باید تقویت شود، هریک از آحاد سپاه از لحاظ ذخیره‌ی معنوی به آن حدی برسد که

^۱ - مقام معظم رهبری در جمع فرماندهان سپاه، ۶۷/۶/۲۶

اگر خود او به تنهایی ماند و هیچ چیز دیگر با او نماند، قدرت و طاقت و دل و زهره‌ی ایستادگی در مقابل همه‌ی دنیا را داشته باشد، این لازم است».^(۱)

ایشان در جمع دیگری از پاسداران انقلاب اسلامی در خصوص خطرات کاهش ذخیره‌ی معنوی می‌فرمایند:

«اگر ذخیره‌ی معنوی در وجود انسان از حد لازم پایین‌تر رود، انسان دچار لغزش‌ها و گمراهی‌های بزرگ خواهد شد. معنویت در وجود یک انسان، برای او مایه‌ی هدفدار شدن است؛ زندگی او را معنا می‌دهد و به آن جهت می‌دهد. همچنان‌که آرمان‌های معنوی و اخلاقی، زندگی یک جامعه و کشور و یک ملت را جهت‌دار می‌کند؛ به تلاش و مبارزه‌ی آنها معنا می‌دهد و برای انسان هویت می‌سازد. وقتی یک ملت و یک کشور از آرمان‌های اخلاقی و معنوی تهی شد، هویت حقیقی خود را از دست می‌دهد و مثل پر کاهی می‌شود؛ گاهی به این طرف و گاهی به آن طرف می‌رود، گاهی دست این و گاهی هم دست آن می‌افتد».^(۲)

^۱ - رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی)، در دیدار با فرماندهان سپاه،

۱۳۶۹/۶/۹

^۲ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، در دیدار پاسداران، ۱۳۸۱/۷/۷

کم کردن قدرت معنوی سپاه، هدف بلندمدت استکبار

مقام معظم رهبری در دیدار گروهی از فرماندهان و عناصر سپاه پاسداران، به موفقیت‌های سپاه در مقابله با دشمنان خارجی و داخلی اشاره نموده و از آن به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین مراکز اقتدار کشور نام می‌برند. ایشان درخصوص ضرورت توجه و صیانت از قدرت معنوی سپاه می‌فرمایند:

«این نظام، متکی به قدرت معنوی و متکی به ایمان و متکی به پایه‌های مستحکم عقیده است. آن فکری که امروز نظام جمهوری اسلامی پایه‌اش بر آن قرار گرفته است، یک فکر متین، منطقی، محکم، مستدل و غیرقابل خدشه است. ایمان آحاد مردم، عشق آنها به خدا، به اولیای خدا، به پیامبر، به خاندان پیامبر؛ این بزرگترین سرمایه و بزرگترین ابزار و مایه‌ی قدرت برای این کشور است.

سپاه پاسداران را با همان عناصر ارزشمندی که با آن به وجود آمد و با آن توانست در مقابل دشمنان قدرت‌نمایی کند و از امنیت مرزها و از استقلال ملی دفاع نماید؛ با همان خصوصیات و با همان پایه‌های مستحکم، حفظ کنید و قدر بدانید و ارج بنهید. امروز

دشمن به مراکز اصلی اقتدار این ملت، بیشتر از همه دشمنی می‌کند و متوجه به آنهاست. یکی از آنها سپاه است. یکی از آن مراکزی که دشمن با آن به شدت دشمن است، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است. سعی می‌کنند آنچه که بتوانند، از این قدرت معنوی کم کنند؛ که این یک کار بلندمدت استکبار است».

«این پایه‌های معنوی قدرت، این ایمان و این همبستگی - همبستگی و وحدت دل‌ها در میان عناصر سپاه در سرتاسر کشور - را قدر بدانید. نگذارید دل‌های شما را با بازیچه‌ها و فریب‌ها و جلوه‌های رنگارنگ دروغین، به سمت خودشان جذب کنند. شما در راه حقیقتِ مهم و بزرگی دفاع و مبارزه و مجاهدت کردید و پیروز شدید. پیروزی شما همین است که این نظام امروز به حمدالله با استحکام کامل سرپا ایستاده است و دشمن احساس می‌کند که نمی‌تواند این نظام را شکست دهد، این توفیق خیلی بزرگی است».^(۱)

^۱ - مقام معظم رهبری در دیدار فرماندهان و پاسداران در روز پاسدار،

فصل دوّم

معنویّت

و فرماندهان و مدیران

فصل دوّم

معنویّت و فرماندهان و مدیران

همچنان که در فصل اوّل کتاب اشاره گردید، شاکله، چارچوب و هویت اصلی و واقعی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را معنویّت، ایمان و اعتقادات ناب دینی و اسلامی تشکیل می‌دهد. فرماندهان و مدیران که مسؤولیّت اصلی هدایت و اداره‌ی این نهاد انقلابی را بر عهده داشته و رسالت سنگین حراست و حفاظت از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن را بر دوش می‌کشند، از دل خورشید عالم‌گیر انقلاب اسلامی به رهبری حضرت امام خمینی¹ و از بطن باورهای پاک و الهی مردم مؤمن و انقلابی ایران اسلامی رشد کرده و در صحنه‌های الهام‌بخش انقلاب، جنگ و دفاع مقدس و سال‌های پرتلاطم نبردهای نرم و فرهنگی بعد از جنگ تکامل یافته و براساس تکلیف دینی و انقلابی در عرصه‌های مختلف و مورد نیاز نظام اسلامی نقش‌آفرینی نمودند. فرماندهان و مدیرانی که در چنین

بستری فعالیت می‌نمایند باید ویژگی‌ها و خصوصیات برآمده از قرآن، اسلام و انقلاب را در خود تقویت و نهادینه نمایند. «معنویت» مهم‌ترین و اصلی‌ترین موضوع در این رابطه می‌باشد که رهبر معظم انقلاب اسلامی در بیانات زیر به آن توصیه و تأکید نموده است. ان شاء الله مورد استفاده‌ی فرماندهان و مدیران عزیز و ولایتمدار قرار بگیرد

فرماندهان به‌عنوان قله‌های معنویت

رهبر معظم انقلاب اسلامی از فرماندهان و مدیران به‌عنوان قله‌های معنویت یاد کرده و ضرورت سرریز کردن معنویت از قله به بدنه را ضروری می‌دانند. ایشان در این خصوص می‌فرمایند: «شما می‌توانید این توجه به معنویت را مثل آبشاری در پادگان و در مجموعه خودتان بریزید و از شما باید سرریز شود... باید از قله بجوشد و پایین بیاید... شما باید معنویت را بجوشید تا از شما سرریز و لبریز شود و به دیگران بریزد، فیض ببرند. اگر این کار را کردید، سپاه ساخته و کامل خواهد شد.»^(۱)

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، در دیدار با مسؤولان سپاه،

تعمیق ایمان، تداوم همت و سرریز کردن معنویت

رهبر عظیم‌الشان انقلاب در راستای افزایش معنویت، سه اقدام اساسی: تعمیق، استمرار و سرریز کردن معنویت را به بدنه و زیردستان اساسی و ضروری می‌دانند.

«مگر تجربه این نیست؟ این معنویت است؛ یعنی تکیه‌ی به عنصر ایمان و اعتقاد راسخ و پایداری که آن‌وقت سه چیز را باید در اینجا رعایت کنید: یکی اینکه، این ایمان و پایداری را بایستی هر چه بیشتر عمق ببخشید. این ایمان می‌تواند عوامانه و سطحی باشد، که آن‌وقت زایل می‌شود. می‌تواند عمیق باشد که هر چه سختی‌ها بیشتر می‌شود این محکم‌تر می‌شود. این یک، البته اینها هر کدام راه‌هایی دارد.

دوم، اینکه در طول زمان نگذارید که این همت بشکند. شروع کارهای خوب، آسان‌تر است از استمرار بلند مدت کار، به این باید توجه داشته باشید. یک روز آدم خوبی بودن، کار خیلی سختی نیست، اما این یک روز را توسعه دادن به روزهای بعدی و روزهای بعدی را و رساندن به سال و رساندن به عمر، کار خصیصین، کار صدیقین و کار اولیاء است، وسط راه خسته نشود. این چراغ را نگذارید زود خاموش شود به قول نظیری نیشابوری:

(زود به کردم من بی درد داغ خویش را) این داغ دلی که عاشق را می جوشاند و در میدان نگه می دارد. مسأله‌ی سوّم، سرریز کردن این معنویت به بدنه است. شما قله‌اید. رؤسا هستید از شما می جوشد، باید بجوشد و سرریز بشود، همه‌ی چیزهای خوب و برود به بدنه، تدبیر، ایمان، توکل، عقل، تحرّک، انگیزه، نشاط کار، احساس امید، اینها باید از شما همین‌طور بریزد از این قله به بدنه. این جوان‌هایی که می‌آیند توی سپاه، نسل دوّم سپاه، نسل سوّم سپاه، که جنگ را نیازموده‌اند، آنها را شما باید تربیت کنید. سپاه که بنا نیست از بین برود، سپاه که بنا نیست کهنه شود، سپاه که بنا نیست تبدیل به غیر خودش بشود، سپاه باید سپاه بماند. اصل حرف ما این است آن حرف‌های بعدی حرف‌های درجه دو است. درجه اوّل این است. سپاه را سپاه نگه دارید»^(۱)

فرمانده باید رهبر و الگوی ایمانی زیردستان خود باشد

«فرمانده با افراد خودش جوری برخورد کند که او را عادل بدانند؛ او را رهبر خودشان بدانند. نظامی‌ها یک حرف خوب می‌زنند که فرماندهی یک عنصری از

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، در دیدار با فرماندهان سپاه، ۸۶/۱/۲۶

رهبری است تا شما رهبر نباشید، تا ایمان و باور شما در دل آن افراد تحت فرماندهی نباشد، نمی‌توانید فرماندهی درست بکنید. فرماندهی یک چیز مکانیکی و زوری نیست. یک مقداری باید از درون آن احترام و اعتقاد بجوشد و او همان رهبری است. باید بتوانید رهبرش باشید؛ پیش‌نمازش باشید و مسأله به او بگویید، باید قرآن را بهتر از او بخوانید. مسایل را بهتر از او بدانید تا رهبری او باشید. مگر می‌شود قرآن او بهتر از شما هست، مسایل را بهتر از شما می‌داند و... آن‌وقت، شما فرمانده او باشید...»^(۱)

ایمان، معیار اول فرمانده نظامی

«در گزینش زیردستان و در انتصاب مأموران، در درجه‌ی اول به ایمان آنها توجه کنید. نه این که وقتی دیدیم کسی ایمان دارد، بقیه‌ی معیارها را ندیده بگیریم و یک آدم بی کفایت شُل و ولی را به صرف داشتن ایمان سر کار بیاوریم؛ نه، آدمی که کفایت کار نظامی ندارد؛ اما ایمانش خوب است، برود مثلاً پیش‌نماز شود تا انسان به او اقتدا کند، البته اگر

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، تیرماه ۱۳۶۳

عُرضه‌ی پیش‌نمازی را داشته باشد؛ چون پیش‌نمازی هم عُرضه می‌خواهد؛ اما دیگر نمی‌تواند فرمانده نظامی باشد. فرمانده نظامی علاوه بر ایمان که معیار اول است، ویژگی‌های دیگری هم باید داشته باشد؛ آنها را هم در نظر بگیرید؛ اما ایمان، شاخص اولتان باشد؛ چون شخص هرچه خوب باشد، اما به کاری که می‌خواهد بکند، ایمان نداشته باشد، او آدم این کار نیست؛ به این نکته توجه کنید».^(۱)

مدیران و مسؤولان، الگوی ایمانی جامعه

«کارگزاران حکومت اسلامی، از لحاظ ایمانی باید به سمت نمونه و الگو شدن پیش بروند؛ یعنی نمونه‌ی انسان متدین انقلابی مسلط بر نفس و عامل برای خدا باشد. این، آن چیزی است که اگر در بین توده‌ی مردم ما، افراد زیادی از این قبیل هستند، باید به این سمت برویم که همه‌ی کارگزاران حکومت ما این طور باشند. این، لازمه‌ی حکومت اسلامی است و حکومت اسلامی با داشتن این گونه افراد، پایدار خواهد شد و استمرار خواهد یافت».^(۲)

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، در دیدار فرماندهان نظامی،

۸۴/۱/۱۶

^۲ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، ۱۳۶۹/۹/۱۴.

ظرفیت ایمانی فرماندهان متناسب با مسؤولیت آنها

«فرماندهان در نیروهای مسلح، باید خصوصیات اصلی لازم برای فرماندهی را دارا باشند، یا دارا بشوند. این چیزی است که آقایان باید به آن، واقعاً اهمیت بدهند. این خصوصیات چیست؟ ... این خصوصیات، در درجه‌ی اول، ایمان است. فرمانده بی‌ایمان، به درد فرماندهی نمی‌خورد. به قدر ثقل کاری که به او محوّل می‌کنید، باید ظرفیت ایمانی داشته باشد. اگر نداشت، فایده‌ای ندارد. بارها ما این را تکرار کرده‌ایم و ضربه‌اش را هم خورده‌ایم. هرچه سطح کار بالاتر می‌آید، بایستی ایمان بیشتر باشد، منظورمان از ایمان، برخی از تظاهرات ایمانی به اسلام و این نظام و این حرکت نیست؛ حقیقتاً مؤمن باشد و باور آورده باشد».^(۱)

مسؤولیت، امانت الهی

«هر کدام از شما آقایان که مسؤولیتی دارید، حیطة‌ی زیر دست‌تان نزد شما امانت است؛ امانتی از جانب خداوند و ملت و نظام جمهوری اسلامی. فرماندهان عمده و آنها که مقامشان بالاتر است، امانت‌شان سنگین‌تر و

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، ۱۳۶۹/۱۰/۲۲

مسئولیت‌شان بزرگتر می‌باشد. هر کدام از شما، ولو فرمانده یک گروهان و یا یک قسمت کوچک باشید، امانتی دست شما سپرده است و حق ندارید این امانت را همین‌طور بیندازید و به امید تقدیر رها کنید و به کار و فکر دیگری بپردازید. خیر، اگر بعضی از فرماندهان در آن نقطه‌ای که مأموریت آنهاست، حضور پیدا نکنند یا مرتب حضور پیدا نکنند، خیانت کرده‌اند»^(۱).

تقویت ایمان، مقدم بر افزایش معلومات دینی

«ای بسا با تشکیل کلاس، معلومات فرد را از دین بالا می‌بریم، در حالی که ایمان او بیشتر نشده است. حتی خدای نکرده ممکن است، رفتار ما ایمان کسی را کم هم بکند... باید معلومات دینی افراد سپاه بالا برود، اما در درجه‌ی دوم، آن چیزی که بیشتر لازم است، تقویت ایمان است.

البته ایمان آگاهانه از ایمان غیرآگاهانه ماندگارتر است، لذا باید به عنوان پشتوانه‌ی ایمان، معرفت و علم هم به آنها بدهیم، ایمان آگاهانه هم ماندگار است و هم کارآمدتر، کارهای مهمی از ایمان غیرآگاهانه سر می‌زند،

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، ۱۳۶۸/۱۱/۱۵

اما خطرناک و در معرض خطر هست، لذا باید به آنان آگاهی و معرفت بدهد. حصار واقعی به حصار ایمان است، باید آن را حفظ کنید. (می‌دانید که حصار ایمان کمتر در کلاس به‌دست می‌آید، بیشتر در جلسات موعظه، در برخوردهای خوب و بیشتر از همه، در رفتار ما و در سوق دادن آنان به نماز، عبادت، ذکر، تضرع و توسل به دست می‌آید. اینها خیلی مهم است. آنان را به نوافل، تهجد و استغفار وادار کنید و عادت بدهید. شاید لازم نباشد روی همه‌ی دستگاه‌ها در این زمینه این همه پافشاری کنیم، اما روی سپاه و بعضی از نهادهای دیگر لازم است»^(۱).

فرماندهی، یک امر معنوی است

«چند سال قبل از این، من حرفی را از یک فرد نظامی سابقه‌دار و کارآمدی شنیدم و بعد آن را در عمل فرماندهان نیروهای مسلح، بارها مشاهده و تجربه کردم. او می‌گفت - و درست هم است - که فرماندهی باید جوهری از رهبری در خودش داشته باشد و بدون

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، در دیدار با مسؤولان سپاه.

آن، فرماندهی نیست. فرماندهی، فقط فرمان دادن نیست که بکن یا نکن. فرماندهی، یک امر معنوی، یک نوع رهبری، یک نوع اداره‌ی همه‌جانبه و یک چیز متکی به ذهن و احساس و عمل و جسم و روح و با سازماندهی و شکل سازمانی صحیح است؛ همان چیزی است که در نیروهای مسلح، موجب کارآیی کامل می‌شود. آن وقت، ابزارها به کار می‌افتد».^(۱)

فرماندهی و رهبری و همراهی آن با معنویت خالص

«فرماندهی دارای سه‌م وافری از امامت است، فرماندهی، رهبری است دیگر! چه فرماندهی حسّاس و مهم هم هست. این امامت را، این فرماندهی را، این رهبری را همراه کنید با یک معنویت خالص که با منش نظامی هم منافات ندارد. نه اینکه خیال کنید اگر قرار شد آدم معنوی باشد؛ یعنی اینکه شل و بی‌انضباط باشد، منضبط‌ترین آدم‌های عالم، معنوی‌ترین انسان‌های طول تاریخ بودند، امیرالمؤمنین ۷ نمونه‌اش، این است انضباط معنوی، همان انضباطی که حقیقتاً همان هم نجات‌بخش عده‌های مسلح در مواقع

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، ۱۳۶۹/۱۰/۲۲

حساس هست، در مراکز اصلی و در مواقع حساس که به داد عده‌های شما و افراد شما می‌رسد».^(۱)

ایشان در جای دیگری بر ضرورت تقویت فرماندهی و رهبری از طریق معنویت می‌فرمایند: «فرماندهی که تنها بخواهد به ظاهر فرماندهی کند، موفق نخواهد بود؛ زیرا که انسان تحت فرماندهی برای اینکه جسمش حرکت کند، لازم است که قلبش معتقد شود ... تا روح و قلب او را قانع و خاضع نماید. بایستی کسانی که زیر دست شما هستند به معنی واقعی کلمه، شما را به صورت یک رهبر مشاهده کنند که این امر در شما وجود دارد و رهبری جزء جدایی‌ناپذیر فرماندهی است و شما این رهبری را در مسیر معنویت‌ها و راه‌های نیک تقویت کنید».

فرماندهان سپاه باید بر قرآن مسلط باشند

رهبر معظم انقلاب اسلامی از آحاد پاسداران به‌ویژه فرماندهان و مدیران انتظار دارند تا در معرفت به قرآن در رتبه‌ی اول قرار گرفته و بر آن مسلط باشند. ایشان می‌فرمایند: «در سپاه، سطح معلومات دینی را بالا ببرند، به معلومات ابتدایی، برادران سپاهی نباید اکتفاء

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، شهریورماه ۱۳۷۶

بکنند. برادران سپاهی باید با قرآن آشنا بشوند، با معانی و ترجمه ی قرآن لااقل بعضی از سوره های قرآن، آن سوره هایی که انسان در نماز می خواند، آن سوره هایی که در آنها آیات جهاد فی سبیل الله هست، اینها را باید ترجمه اش را هم بچه های سپاه بدانند، این کادرهای سپاه؛ به خصوص فرماندهان. فرماندهان سپاه باید بر قرآن مسلط باشند، تا بتوانند آیات کریمه ی قرآن را در مواردی نصب العین خودشان بکنند و در مواردی برای پرسنل خودشان، افراد خودشان، بسیجیان، زبردست هایشان، اینها را بخوانند و معنا کنند. با قرآن باید آشنا باشند برادران سپاه؛ با نهج البلاغه و حدیث هم همین طور، منتها آن در درجه ی دوم است، درجه ی اول قرآن. برادران سپاه، برادران کادر، همه باید تو جیبشان یک جلد قرآن داشته باشند. اگر می توانند حفظ کنند، حفظ کنند قرآن را، اگر نه توی جیبشان همیشه یک جلد، یک نسخه قرآن داشته باشند. بیکاری ها را به مطالعه ی قرآن بگذرانند، این به آنها نورانیت می دهد، به آنها ثبات قدم می دهد، به آنها اخلاص می دهد، آنها را از فکر دنیا خارج می کند، به فکر آخرت و ذکر خدا

می اندازد و این است که می شود عمار یاسر که طوفان ها آن را تکان نمی دهد».^(۱)

برادر سپاهی باید نمازش را با ذکر و حال بخواند

«... برادر سپاهی باید نمازش را با حال بخواند، با ذکر بخواند «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» این را باید از تمام وجودش ادا کند. با همه ی وجودش بگوید «اهدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» از خدا هدایت بخواد. برادر سپاهی باید نماز اول وقت بخواند، حتّی المقدور نوافل را بخواند، مؤکدترین نوافل نافله ی شب است، نافله ی شب را بخواند، بعد از نماز تعقیبات بخواند، از خدا دعا کند در خواست کند چیز بخواد، به خدا توجه پیدا کند».^(۲)

تقویت ایمان آگاهانه، نیاز درجه ی اول فرماندهان

«باید معلومات دینی افراد سپاه بالا برود؛ اما در درجه ی دوم. آن چیزی که بیشتر لازم است، تقویت ایمان است. البته ایمان آگاهانه، از ایمان غیر آگاهانه، ماندگارتر است. لذا باید به عنوان پشتوانه ی ایمان،

^۱ - مقام معظم رهبری در جمع فرماندهان سپاه، ۶۷/۶/۲۶

^۲ - مقام معظم رهبری در جمع فرماندهان سپاه، ۶۷/۶/۲۶

معرفت و علم هم به آنان بدهیم. ایمان آگاهانه، هم ماندگارتر است، هم کارآمدتر. کارهای مهمی از ایمان غیرآگاهانه سر می‌زند؛ اما خطرناک و در معرض خطر است. لذا باید به آنان آگاهی و معرفت بدهی».^(۱)

عروج معنوی فرماندهان و مسؤولان

«ما که هر کدامان به یک نحوی با دیگران سروکار داریم و شما که با زیردست و پرسنل و اداره و مردم سروکار دارید؛ بالاخره تماس با این واقعیت‌ها مقداری آلودگی در انسان ایجاد می‌کند، این آلودگی را از بین ببریم، باید عروج معنوی داشته باشیم. آن عروج معنوی همین نماز و نافله و توجّه به خدا و در حال نماز خود را در مقابل خدا دیدن است؛ اصل حضور قلب این است که انسان خودش را در مقابل خدای متعال حس کند؛ دایم این را در ذهن خودش نگهدارد. حتی اگر معنای نماز را هم نداند - من همیشه روی معنای نماز خیلی تکیه می‌کنم؛ لازم است ولی حالت حضور را در نماز داشته باشد، باز فایده‌ی وافری از نماز خواهد برد. برخلاف آن که امثال ما معنای نماز را هم خیلی خوب می‌دانند،

^۱ - مقام معظم رهبری در دیدار مسؤولان نمایندگی سپاه، ۷۴/۱۲/۶.

اما خیلی اوقات تا آخر نماز ذهنشان جای دیگر است! در این جا حضور وجود ندارد؛ این فایده‌ای ندارد. اینها چیزهایی است که لازم است داشته باشید و نیز همان تواضعی به حق و تواضعی به صبر را»^(۱).

فرمانده، الگوی صفات والای انسانی و معنوی

«نکته‌ی دیگر، این است که فرماندهی نظامی، مثل مدیریت‌های غیرنظامی نیست. فرق است بین یک فرمانده نظامی و مدیر یک سازمان یا یک کارخانه یا یک اداره. در فرماندهی، رهبری وجود دارد. جوهر فرماندهی، رهبری است. فرمانده نظامی فقط به ابلاغ آیین‌نامه و دستور نمی‌پردازد، بلکه مجموعه‌ی تحت فرماندهی خود را رهبری می‌کند؛ یعنی فکر و جان و دل آنها را هم مانند جسم آنها هدایت می‌نماید. برای این کار، خود را آماده کنید. مجموعه‌ی تن‌ها و جان‌ها و دل‌هایی که تحت فرماندهی شما، باید کار بزرگ دفاع از عزت و افتخار را انجام دهند، محتاج دانش و خرد و صفات والای انسانی شما هستند. پرهیزکاری و تقوا و حلم و بردباری و صبر و پافشاری و استقامت شما در مقابل دشواری‌ها و غلبه بر موانع میان راه؛ توکل شما به خدای

^۱ - مقام معظم رهبری در دیدار فرماندهان و مدیران سپاه، ۸۲/۱/۱۹

بزرگ و اعتماد به حمایت و کمک او و دیگر خصال والای انسانی، چیزهایی است که شما برای رهبری مجموعه‌های تحت فرماندهی خود به آنها نیاز دارید».^(۱)

سهم فرماندهان در ارتقای معنوی و فرهنگی سپاه

«البته یک مقداری کار فرهنگی و معنوی می‌خواهد که نمایندگی در سپاه به حمدالله مشغول هستند البته این نمایندگی، مسؤولیت سنگینی دارد، اما این مسؤولیت را از دوش فرماندهان بر نمی‌دارد. الآن هم تأکید می‌کنم؛ یعنی کار فرهنگی به شکل سازمانی، خوب، بله نمایندگی این کارها را انجام می‌دهد. لکن فرماندهان هم خودشان، در سهم خودشان متکفل هدایت فرهنگی هستند، با شیوه‌هایی که البته باید یک خط‌های فاصل مشخصی وجود داشته باشد که کارهایشان با هم تداخل نکند و تکرار و موازی کاری و دوباره کاری به وجود نیاید. یک خط‌های فاصلی حتماً باید وجود داشته باشد، اما غرض این است که کار فرهنگی و معنوی در بخش نمایندگی، بردارنده‌ی مسؤولیت و سهم و تکلیف فرماندهی و سلسله مراتب فرماندهی در این زمینه نیست».^(۲)

^۱ - مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)، ۱۳۸۱/۸/۷

^۲ - مقام معظم رهبری، در دیدار با مسؤولان سپاه، ۸۷/۱/۲۵

فصل سوّم

معنویّت
و آثار و نتایج آن

فصل سوّم

معنویّت و آثار و نتایج آن

معنویّت به عنوان یک عامل درونی، در زندگی شخصی، اجتماعی و سازمانی آثار و نتایج مثبت بسیار زیادی را به دنبال دارد. بررسی سابقه‌ی انسان‌های مؤمن و وارسته؛ همچون شهدا و فرماندهان دوران دفاع مقدس و مطالعه‌ی تاریخچه‌ی نهادهای انقلابی؛ مثل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، بیانگر نقش و تأثیر بی‌نظیر ایمان و معنویّت در موفقیت و تعالی انسان‌ها و سازمان‌ها می‌باشد. در واقع، این معنویّت بود که بهترین فرزندان این ملت را گرد هم آورده و شجره‌ی طیّبه‌ی انقلاب را سیراب و نهال سبز سپاه را به وجود آورد و آن را محبوب رهبری و ملت ساخت. معنویّت بود که بزرگترین و ناب‌ترین صحنه‌های ایثار و حماسه و از خودگذشتگی را در جریان انقلاب و دوران دفاع مقدس ترسیم نمود و موجب درهم شکستن هیمنه‌ی پوشالی و دورغین قدرت‌های مادی قرن گردید و انقلاب عظیم

امام و امت اسلامی را بیمه کرده و در نهایت، دست
 جانب را از نظام اسلامی دور ساخت. در این بخش، به
 نمونه‌هایی از آثار و نتایج معنویت از زبان رسا و گویای
 رهبر عظیم‌الشأن انقلاب اسلامی اشاره می‌کنیم.

آمادگی‌های معنوی، مقدم بر آمادگی‌های رزمی

«این که ما همیشه سفارش می‌کنیم آمادگی‌ها را حفظ
 کنید، فقط آمادگی رزمی نیست. عامل اساسی‌تر،
 آمادگی‌هایی است که می‌تواند آمادگی رزمی را به
 خدمت گیرد: دل‌ها، انگیزه‌ها، ایمان‌ها، معرفت‌ها و
 عشقی که همه‌ی وجود انسان با آن حرکت می‌کند.
 این را باید آماده نگه داشت. اگر این آمادگی بود، آن‌گاه
 آمادگی رزمی به کار می‌آید. اگر این آمادگی‌ها نبود؛ نه
 سلاح، نه تجهیزات، نه انضباط، نه سایر آمادگی‌های
 پادگانی و استقراری و غیره به کار نخواهد آمد.

در اوّل جنگ، با ضعف تدارکاتی‌ای که ما داشتیم،
 بعضی‌ها می‌گفتند، در مقابل صد دستگاه تانک، صد
 دستگاه تانک لازم است؛ بدون آن نمی‌شود مبارزه کرد.
 همین جوانان ما و همین شماها نشان دادید که نخیر،
 در مقابل صد دستگاه تانک، صد دل و صد نفر فداکار

لازم است که جان خود را کف دست گیرند. صدها تانک به وسیله‌ی صدها جوانِ دلدار که یا با یک آر.پی.جی یا سلاح مشابه آن جلو رفتند، عقب‌نشینی کردند... این موفقیت به خاطر همین شجاعت‌ها و ایمان‌ها بود؛ اینها را باید زنده نگه دارید».^(۱)

آثار کاهش ذخیره‌ی معنوی در وجود انسان

«اگر ذخیره‌ی معنوی در وجود انسان از حد لازم پایین‌تر رود، انسان دچار لغزش‌ها و گمراهی‌های بزرگی خواهد شد. معنویت در وجود یک انسان، برای او مایه‌ی هدفدار شدن است؛ زندگی او را معنا می‌کند و به آن جهت می‌دهد. همچنان که آرمان‌های معنوی و اخلاقی، زندگی یک جامعه و یک کشور و یک ملت را جهت‌دار می‌کند؛ به تلاش و مبارزه‌ی آنها معنا می‌دهد و برای انسان هویت می‌سازد».^(۲)

قدرت واقعی انسان، قدرت معنوی اوست

«تعریف قدرت از نظر منطق دین و معنویت، با تعریف قدرت در منطق مادی بسیار متفاوت است. منطق

^۱ - مقام معظم رهبری، گروهی از اعضای سپاه پاسداران، ۸۱/۶/۲۴

^۲ - رهبر معظم انقلاب، سالروز میلاد امام حسین(ع) و روز پاسدار ۸۱/۷/۱۷

مادّی، قدرت را در ابزارها و وسایل مشاهده می‌کند؛ در اتم، در سلاح شیمیایی، در سلاح میکربی، در وسایل گوناگون پیشرفته‌ی مادی. اینها همه‌ی قدرت نیست. بخش عمده‌ی قدرت در وجود انسان‌هایی است که می‌خواهند این قدرت را به‌کار بیندازند. وقتی مجموعه‌ای حقّانیت دارد و برای حق و آرمان‌ها و ارزش‌های والا تلاش و مجاهدت می‌کند و آماده است برای این مجاهدت، وجود و امکانات و همه‌ی توان خود را به‌کار گیرد، قدرت واقعی آن‌جاست.

وقتی قدرت، با معنای الهی معنا شد، امکانات مادّی را با پشتوانه‌ی معنوی، آن‌چنان به‌کار می‌گیرد که حقوق انسان‌ها تضییع نمی‌شود؛ تعدّی و تجاوزی به حقوق کسی صورت نمی‌گیرد؛ در موضع حق قرار می‌گیرد و برای حق تلاش می‌کند و پیروزی نهایی متعلّق به اوست».^(۱)

نقش ایمان و معنویت در افزایش کارآیی انسان

«جوانان ما در نیروهای مسلّح قبل از آن‌که جسمشان به سلاح ظاهری مسلّح باشد، دلشان به ایمان مسلّح است؛ و من به شما جوانان عزیز و رزمندگان - ارتشی،

^۱ - مقام معظم رهبری در بازدید از نیروی هوایی سپاه، ۸۲/۴/۲۹

سپاهی، بسیجی و نیروی انتظامی - توصیه می‌کنم همین‌گونه باشید، دل‌های خود را مجهّز و مسلّح کنید. اگر دل به ایمان و روحیه مسلّح باشد، می‌تواند جسم را به کارهایی که به چشم ظاهرینان نشدنی است، وادار کند، امّا وقتی دل مجهّز و مسلّح به ایمان نباشد، مثل یک انسان لُخت، بدون دفاع و بدون سلاح است. این دل در هر سینه‌ای وجود داشته باشد، آن جسم قادر به دفاع نیست؛ نمونه‌هایش را دیدید و دیدیم و تاریخ پُر است از تجربه‌ی انسان‌های بی‌ایمانی که سلاح ظاهری به دردشان نخورد».^(۱)

ایمان آگاهانه، عامل تلاش، رشادت و عزت انسان

«عزیزان من! ایمان آگاهانه در رزمندگان، موجب این می‌شد که خطر را به هیچ بگیرند. در فرماندهان موجب این می‌شد که لحظه‌ای به راحتی خود و یا به خطر برای خود فکر نکنند. شب و روز تلاش و کار کردند؛ حیثیت حقیر خودی را نادیده گرفتند؛ برای خدا و برای اهداف اسلام و برای آزادی و سربلندی ملت مسلمان، حاضر شدند جان خودشان را بدهند. هر ملتی

^۱ - مقام معظم رهبری در جمع نیروهای مسلح استان قزوین، ۸۲/۹/۲۶.

که این‌طور احساسی در او باشد، شکست خوردنی نیست. چه کسی می‌تواند چنین ملتی را شکست دهد؟ همه‌ی زورگویی‌های قلدران دنیا به این است که جان کسی را تهدید کنند؛ بالاترینش این است. اگر کسی حاضر شد جان خود را در راهی بدهد، دیگر چه تهدیدی بر او کارگر خواهد شد؟

اگر جوانان و مردم یک کشور، ایمانشان به خدا، ایمانشان به هدف، احساس فداکاریشان در راه هدف، احساس این که خود را جزو حزب‌الله و جندالله بدانند، تقویت شد، این ملت شکست‌ناپذیر می‌شود.^(۱)

مبارزه با جاذبه‌های نفسانی، لازمه‌ی تعالی معنوی

«تکلیف عبارت است از «لَيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ». جامعه‌ی بشری باید جامعه‌ی عادلانه‌ای بشود؛ باید ظلم و جور از میان برخیزد؛ باید با بدی و زشتی و انحطاط، جنگ و مبارزه بشود. این، کاری است که مجاهدت لازم دارد، وارد میدان شدن لازم دارد، یک‌وقت جنگ نظامی لازم دارد، یک‌وقت جنگ فرهنگی لازم دارد، یک‌وقت لشکرکشی سیاسی لازم دارد، یک‌وقت کار فنی و

^۱ - در دیدار فرماندهان و رزمندگان به مناسبت آزادی خرمشهر، ۷۸/۳/۳

علمی لازم دارد؛ همه‌ی اینها می‌شود تکلیف. هدف از این تکلیف چیست؟ همین است که من و شما خودمان را اصلاح کنیم؛ خودمان را به خدا برسانیم؛ دلمان را آماده‌ی رویارویی با ذات مقدس ربوبی بکنیم؛ در آن وقتی که (وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ)^(۱) آن روز، روز کوچکی نیست. روز قیامت و عوالم قبل از قیامت، عوالم برزخ، چیزهای بزرگی است؛ چیزهای مهمی است. اینها سرنوشت ماست؛ اینها چیزهایی است که همین فردا منتظرش هستیم؛ جوان و پیر هم ندارد، دیر و زود هم تفاوتی نمی‌کند، بالاخره امروز نشد، چهار صباح دیگر؛ نشد، چند سال دیگر؛ بالاخره این سرنوشت ابدی ماست و ما نمی‌توانیم در مقابل آن، بی تفاوت بمانیم. همه‌ی تلاش ما برای این است. البته سخت است. چرا؟ برای خاطر این که در سر راه این تعالی معنوی، جاذبه‌هایی وجود دارد که این جاذبه‌ها به وسیله‌ی نفس ما - این نفس، مایه‌ی امتحان ماست، که خدای متعال آن را در ما قرار داده - دایم در چشم ما جلوه می‌کند و ما آنها را دوست داریم؛ جاذبه‌ی پول، جاذبه‌ی مقام، جاذبه‌ی شهوت جنسی،

^۱ - سوره‌ی مبارکه‌ی زمر، آیه‌ی ۶۹

جاذبه‌ی شهرت و جاذبه‌های گوناگون دیگر. نفس ما طبیعتاً میل به این چیزها دارد. اگر میل نداشت، میدان امتحان نبود. این نفس، که میل به این معنا دارد، اگر توانست علی‌رغم این میل مقاومت کند، آن وقت قوی می‌شود».^(۱)

معنویت و مجاهدت، لازمه‌ی تحقق اهداف و آرمان‌ها

«جامعه‌ای می‌تواند تصویر آرمانی یک ملت زنده، بیدار و باهوش قرار گیرد که در آن، معنویت و عدالت و عزّت و قدرت و ثروت و رفاه باشد. اگر بخواهیم این مجموعه با هم باشد، بدون معنویت و آرمان معنوی و اخلاق و درنظر گرفتن خدا و بدون مجاهدت فی‌سبیل‌الله ممکن نیست.

یک عده، ساده‌لوحانه بعضی از کشورهای ثروتمند دنیا را مورد نظر قرار می‌دهند و می‌گویند اینها ثروت دارند، اما دین و اخلاق ندارند؛ ما هم به همان راه برویم. خیال می‌کنند ثروتمند شدن آنها، ناشی از دین نداشتن و اخلاق نداشتن آنهاست! این اشتباه است. هر کشوری اگر ثروتمند و قدرتمند شده است، به خاطر

^۱ - رهبر معظم انقلاب، دیدار با فرماندهان و مسؤولان سپاه، ۸۴/۶/۲۳

عوامل خاصّ ایجاد قدرت و ثروت است. هر جا تدبیر و کار و تلاش باشد، محصولی خواهد داد؛ این سنت الهی است. حتی کسانی هم که دنبال مادیّات صرفِ بدون معنویت می‌روند، اگر مدیریت و تدبیر درستی داشته باشند و تلاش و مجاهدت هم بکنند، البته به آن خواهند رسید»^(۱)

تکیه بر ایمان، عامل پیروزی در صحنه‌های مختلف

«بعضی خیال می‌کنند، وقتی گفته می‌شود تکیه به ایمان و ایثار، معنایش این است که خود را برای فدا شدن آماده کنید؛ نه، تکیه‌ی به ایمان و ایثار، معنایش این است که با ایمانی که در دل انسان وجود دارد و با اتّکال و اتّکایی که به خدا هست، همه‌ی نیروهای انسان به کار بیفتد. این نیروها می‌توانند علم بیافرینند، تجربه بیافرینند، تولید کنند و پیچیده‌ترین صنعت‌ها را به وجود آورند؛ همچنان که به وجود آوردند. ما از اوّل انقلاب هر جا به ایمان خود تکیه و به احکام اسلام عمل کردیم، پیروز شدیم؛ چه در جبهه‌ی علم، چه در جبهه‌ی سیاست، چه در کارهای اقتصادی و چه در

^۱ - همان.

کارهای نظامی. آن جایی که شکست خوردیم و پا در گل ماندیم و ضعیف شدیم، وقتی بوده است که از اسلام فاصله گرفته‌ایم، این را دشمن خوب فهمیده است».^(۱)

تضعیف ایمان و آرمان‌های الهی و معنوی، راه غلبه‌ی دشمن

«اگر این ملتی که با نیروی ایمان و با شجاعت ناشی از ایمان توانسته کار بزرگی را انجام دهد، یک دشمن داشته باشد، این دشمن چه کار می‌کند؟ خودتان فکر کنید. راه غلبه‌ی دشمن بر چنین ملتی چیست؟ راه غلبه‌ی دشمن این است که این عامل معنوی را از این ملت بگیرد. این دشمن می‌داند که تا وقتی در این مردم، همان روحیه‌ی ایمان آن اخلاص ایمانی، آن شجاعت ایمانی، آن دل‌بستگی به هدف‌ها باشد، این ملت قابل دسترسی نیست. چه کار باید بکند؟ باید تلاش کند تا ایمان را در آنها ضعیف کند؛ آرمان‌های الهی را در ذهن آنها کمرنگ کند؛ میان آنها و آن آرزوهای بزرگ فاصله بیندازد. این کار هم با شمشیر و با ابزار مدرن و فوق مدرن نمی‌شود؛ این کار با تبلیغات

^۱ - رهبر معظم انقلاب، در سالروز آزادی خرمشهر ۸۱/۳/۱

می‌شود. از بعد از جنگ، بلکه در اثنای جنگ، این تبلیغات دشمن شروع شده است و تا امروز ادامه دارد».^(۱)

عوامل مادی و معنوی قدرت و ماندگاری عوامل معنوی

«... ما دوگونه عوامل قدرت داریم: عوامل مادی قدرت، عوامل معنوی قدرت. عوامل مادی قدرت؛ یعنی همین پول و زور و رو و کارهایی که قدرتمندان در طول تاریخ کردند. اگر هم نتیجه‌ای به بار آمده است، نتیجه‌ی چند صباحی از زندگی است. شما ببینید این قدرتمندان عالم چه قدر عمر کردند؛ چه قدر بعد از آن جنگ‌ها و بعد از آن سیاسی‌کاری‌ها و بعد از آن همه تلاش، توانستند ثمره‌ی آن را ببرند! خیلی کوتاه و چند سالی، که در واقع هیچ چیزی نیست. اما یک دسته هم عوامل معنوی قدرتمند؛ یعنی ایمان، پاکی و پارسایی، راستی و حقانیت، ارزش‌های دینی و الهی همراه با مجاهدت. این قدرت، قدرت ماندگار است. قدرتی که از این راه حاصل می‌شود، به معنای بگیر و ببند و بهره‌بر و تمتع‌کن نیست؛ قدرت ماندگار تاریخی است؛ قدرت

^۱ - در دیدار فرماندهان و رزمندگان عملیات بیت‌المقدس، ۷۸/۳/۳

سرنوشت‌ساز بشر است و می‌ماند؛ گما این‌که انبیاء :
تا امروز زنده‌اند؛ بزرگان مشعل‌دار عدل و داد در تاریخ
بشر هنوز زنده‌اند.

امام حسین ۷ عامل معنوی قدرت را داشت. اگرچه
خود او به شهادت رسید؛ اما مجاهدتش برای این نبود
که چند صباحی در زندگی خوش بگذراند، تا ما بگوییم
حالا که به شهادت رسید، پس شکست خورد. مجاهدت
او برای این بود که خطّ توحید را، خطّ حاکمیت الله را،
خطّ دین و خطّ نجات و صلاح انسان را در میان بشر
ماندگار و تثبیت کند؛ زیرا عواملی سعی می‌کردند که
این خط را به کلی پاک کنند».^(۱)

قدرت معنوی عامل پیروزی ملت ایران و رزمندگان اسلام
«ملت ایران در طول بیست و چهار سال گذشته، این
قدرت معنوی را نشان داده است. در طول جنگ
تحمیلی، نیروهای مسلّح و همین جوانان مؤمن پاسدار،
این قدرت را نشان دادند. نمی‌شود گفت معجزه‌ی فاو و
شلمچه با نیروی آتش و ابزارهای جنگی به دست آمد؛
با شهادت‌طلبی، با عزم راسخ، با قدرت اراده‌ی انسانی،

^۱ - مقام معظم رهبری در دیدار فرماندهان و پاسداران در روز پاسدار،
۷۸/۸/۲۲

با اتّکاء به خدا، با ایمان و تلفیق اینها با امکاناتی که رزمندگان در اختیار داشتند، به وجود آمد». ^(۱)

معنویت و ایمان، عامل اصلی ترس دشمنان

«امروز دشمنان جهانی ما علت این که از ما می ترسند توپ و تفنگ ما نیست، آنها بیشتر از ما سلاح دارند، علت همین معنویت ماست، همین ایمان ماست، این است که به ما قدرت بخشیده، این را باید حفظ کنید. این ضامن آزادی ماست و ضامن استقلال ما، این را باید حفظ کنیم؛ این آن چیزی است که قدرت شرق و غرب و هم دستشان تو دست هم گره خورد و نتوانستند بر ما فائق بیایند، به برکت همین است، این روح معنوی و روح اسلامی است». ^(۲)

فرازهای ذکر شده، تنها بخش کوچکی از بیانات حکیمانه و عالمانه‌ی رهبر فرزانه و عظیم الشان انقلاب اسلامی در خصوص ماهیت ایمانی و اعتقادی نهادهای انقلابی کشور عزیزمان ایران به خصوص، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و فرماندهان و مدیرانی که این

^۱ - مقام معظم رهبری در بازدید از نیروی هوایی سپاه، ۸۲/۴/۲۹

^۲ - مقام معظم رهبری در جمع رزمندگان تیپ قمربنی هاشم (ع)، ۶۷/۵/ ۲۶

سازمان‌ها و نهادهای اداره و رهبری می‌نمایند، می‌باشد. ناگفته پیداست که مطالب و رهنمودهای ایشان، بسیار عمیق‌تر و گسترده‌تر از آن هستند که بتوان در قالب یک فصل از کتاب چند صفحه‌ای بیان نمود ولی، «آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قدر تشنگی باید چشید».

فرماندهان، مدیران و آحاد پاسداران انقلاب اسلامی می‌بایستی همواره خودشان را مخاطب فرمایشات و رهنمودهای مقام عظمای ولایت دانسته و به عنوان یک کار و تکلیف انقلابی و دینی پاسخگوی واقعی دغدغه‌های معظم‌له باشند و در این راستا، بهترین روش، تداوم و استمرار در بهره‌مندی و استفاده به موقع از چشمه‌ی زلال معرفت و معنویت فرمایشات ایشان است. از خداوند متعال مسئلت می‌نماییم که همه‌ی ما را در مسیر انقلاب و ولایت و استفاده‌ی هرچه بیشتر از رهنمودهای مقام معظم رهبری یاری فرماید. (انشاءالله)

فهرست منابع

فهرست منابع

- ۱) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، تیرماه ۱۳۶۳.
- ۲) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی) در جمع رزمندگان تیپ قمر بنی هاشم 7، تاریخ ۶۷/۵/ ۲۶.
- ۳) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله العالی) در جمع فرماندهان سپاه، تاریخ ۶۷/۶/۲۶.
- ۴) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، تاریخ ۱۳۶۸/۱۱/۱۵.
- ۵) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، در دیدار با فرماندهان و مدیران سپاه، تاریخ ۱۳۶۸/۴/۱۹.
- ۶) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، ۱۳۶۹/۴/۲۰.
- ۷) رهبر معظم انقلاب (مدظله)، در دیدار با فرماندهان سپاه، تاریخ ۱۳۶۹/۶/۹.

- ۸) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، تاریخ ۱۳۶۹/۹/۱۴.
- ۹) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، تاریخ ۱۳۶۹/۱۰/۲۲.
- ۱۰) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، در دیدار با مسؤولان سپاه، تاریخ ۷۴/۱۲/۶.
- ۱۱) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، شهریورماه ۱۳۷۶.
- ۱۲) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، در دیدار با مسؤولان سپاه، تاریخ ۷۷/۱۲/۱۸.
- ۱۳) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله) در دیدار فرماندهان و پاسداران در روز پاسدار، تاریخ ۷۸/۸/۲۲.
- ۱۴) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله) در دیدار فرماندهان و رزمندگان، تاریخ ۷۸/۳/۳.
- ۱۵) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله) در مجمع بزرگ فرماندهان سپاه، تاریخ ۷۹/۶/۲۶.

۱۶) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، مانور عظیم عاشورا.

۱۷) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، در دیدار پاسداران، تاریخ ۱۳۸۱/۷/۷.

۱۸) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، گروهی از اعضای سپاه پاسداران، تاریخ ۸۱/۶/۲۴.

۱۹) رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، در سالروز آزادی خرمشهر، تاریخ ۸۱/۳/۱.

۲۰) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، تاریخ ۱۳۸۱/۸/۷.

۲۱) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله) در بازدید از نیروی هوایی سپاه، تاریخ ۸۲/۴/۲۹.

۲۲) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله) در جمع نیروهای مسلح استان قزوین، تاریخ ۸۲/۹/۲۶.

۲۳) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله) در دیدار فرماندهان و مدیران سپاه، تاریخ ۸۲/۱/۱۹.

۲۴) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، تاریخ ۱۳۸۳/۱۲/۱۹.

۲۵) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله) در دیدار با نمایندگان هفتمین دوره‌ی مجلس، ۸۳/۳/۲۷.

۲۶) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، دیدار با فرماندهان و مسئولان سپاه، تاریخ ۸۴/۶/۲۳.

۲۷) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، در دیدار فرماندهان نظامی، تاریخ ۸۴/۱/۱۶.

۲۸) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، در دیدار با فرماندهان سپاه، تاریخ ۸۶/۱/۲۶.

۲۹) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، در دیدار با مسئولان سپاه، تاریخ ۸۷/۱/۲۵.

۳۰) بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله)، دیدار با فرماندهان سپاه، تاریخ ۸۹/۴/۲۳.

- (۳۱) بیانات بیانان رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله) در اولین نشست اندیشه‌های راهبردی، تاریخ ۸۹/۹/۱۰.
- (۳۲) فرماندهی و رهبری نظامی، حسین سلامی و اکبر محمدعلی زاده، مرکز امامت سپاه، تهران: ۱۳۸۹.
- (۳۳) بحار الانوار، علامه‌ی مجلسی، انتشارات اسلامی.
- (۳۴) وسایل الشیعه، ج ۱۲، حرّ عاملی محمد بن الحسن، ترجمه‌ی علی افراسیابی.
- (۳۵) نرم افزار حدیث ولایت، مجموعه‌ی بیانات بیانان رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله).
- (۳۶) معنویت (بار مبنا و ذخیره‌ی لازم)، نمایندگی ولی فقیه در سپاه، تهران: (۱۳۸۶).